

25 สิงหาคม 2568

การบริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงาน ส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

ชัยยุทธ กรมแก้ว¹ นุชจारी วนาศิริ²

¹ เจ้าหน้าที่พัสดุ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร

² นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัด
เชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ปรึกษางานวิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและ
พัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการ
บริหารงานพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาการ
บริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและ
พัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ โดยประชากรมีจำนวน 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น
แบบสอบถาม ผลทดสอบค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple
Regression Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า

ระดับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัด
เชียงใหม่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเป็น
ลำดับแรก คือ ด้านการควบคุมพัสดุ รองลงมา คือ ด้านการจัดหาพัสดุ และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการ
บำรุงรักษา ตามลำดับ ประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงาน
ส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก คือ ด้านความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านการ
ตรวจสอบได้ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามลำดับ

ระดับการบริหารงานงานพัสดุ ทุกด้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
พัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.050 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

คำสำคัญ: งานพัสดุ / ประสิทธิภาพ / การจัดซื้อจัดจ้าง

25 สิงหาคม 2568

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์ประกอบหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดิน คือการบริหารพัสดุของภาครัฐ ซึ่งจัดทำเป็นระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติสำหรับกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งในปัจจุบันการบริหารงานพัสดุของภาครัฐได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยดำเนินการยกเลิกการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พุทธศักราช 2535 และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พุทธศักราช 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พุทธศักราช 2560 รวมถึง กฎกระทรวงการคลัง แทนระเบียบเดิม เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐใช้เงินงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริต โดยให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวง และประกาศของคณะกรรมการที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ อย่างเคร่งครัด (เฉลิมชัย อุทการ, 2562)

ทั้งนี้ การบริหารงานภายในองค์การโดยทั่วไป มักจะให้ความสนใจในการบริหารงานบุคลากร การบริหารงบประมาณเป็นส่วนมาก ในขณะที่การบริหารงานพัสดุมักจะไม่ได้ได้รับความสนใจมากนัก ทั้งที่การบริหารงานพัสดุเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งส่งผลให้การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ขององค์การโดยรวมเกิดผลสัมฤทธิ์ ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างคุ้มค่า ประหยัด บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย (กรมวิชาการเกษตร, 2563) การบริหารงานพัสดุเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานขององค์การ เป็นงานที่ให้บริการ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานหลักหรือโครงการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตามเป้าหมาย โดยการบริหารงานพัสดุเป็นการบริหารงานเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุ หมายรวมถึง การเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ เป็นต้น (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ, 2560)

อย่างไรก็ตาม การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในหน่วยงานราชการ มีกระบวนการที่ยาวนาน และล่าช้ากว่าหน่วยงานเอกชน กอปรกับมีองค์ประกอบร่วมอื่น ๆ อีกหลายองค์ประกอบ และรูปแบบการจัดการงานพัสดุของภาครัฐ นั้น แม้จะมีพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง ข้อบังคับและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณการจัดหา การจำหน่ายวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ แล้วก็ตาม แต่ไม่ครอบคลุมถึงวงจรทั้งหมดของกระบวนการจัดการงานพัสดุที่สมบูรณ์ มักจะทำให้ประสบปัญหาในทางปฏิบัติเสมอ ประกอบด้วย 1) ความล่าช้าในการจัดหาพัสดุ 2) พาส์ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ 3) การแจกจ่ายและควบคุมยังไม่เป็นไปตามระบบเท่าที่ควร 4) การบำรุงรักษาส่วนที่ชำรุดไม่ทั่วถึงและทันเวลา 5) พาส์บางอย่างไม่มีประสิทธิภาพใช้การไม่ได้ 6) ไม่มีการจำหน่ายพัสดุดอกจากบัญชี ส่งผลให้พัสดุที่ใช้ไม่ได้หรือไม่มีประโยชน์อยู่ในองค์การเป็นจำนวนมาก เป็นอุปสรรคต่อการขอพัสดุใหม่ที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้น หากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรที่ 6

25 สิงหาคม 2568

จังหวัดเชียงใหม่ ไม่ดำเนินการใด ๆ เพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานในการบริหารงานพัสดุ อาจส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านพัสดุที่ไม่เป็นเอกภาพ ผู้ปฏิบัติงานพัสดุปฏิบัติในรูปแบบที่ต่างคนต่างปฏิบัติตาม ๆ กันมาตามแนวทางและความเข้าใจของตน ก่อให้เกิดความผิดพลาดโดยไม่เจตนาของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ส่งผลให้ขัดต่อระเบียบข้อกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาครัฐ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานพัสดุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้ มาใช้เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผน และพัฒนารูปแบบการบริหารงานพัสดุภายในองค์กร โดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งราชการเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาการบริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานในการวิจัย

การบริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

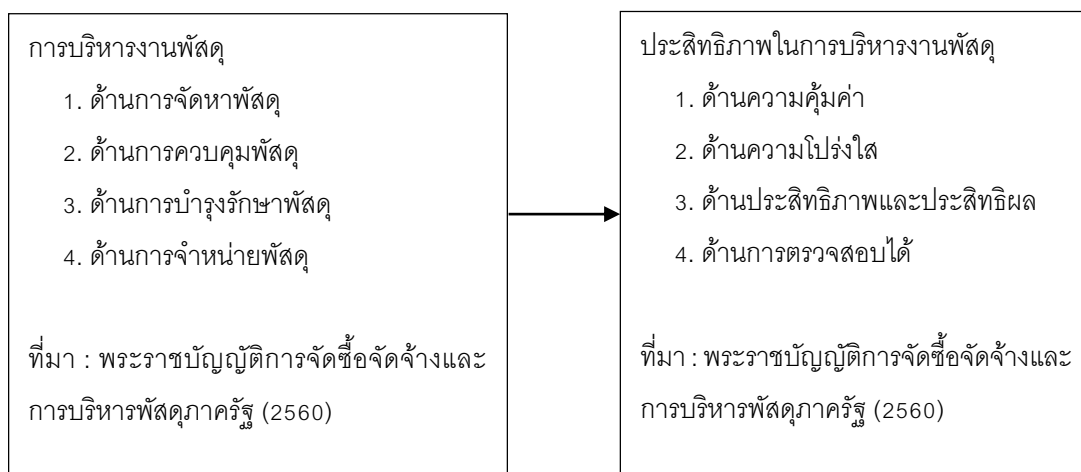
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับการบริหารงานพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบระดับประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่
3. ทราบปัจจัยการบริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่
4. หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการบริหารงานด้านพัสดุของหน่วยงานได้

25 สิงหาคม 2568

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การบริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ปฏิบัติการในสังกัด จำนวน 14 ศูนย์ (กรอบอัตรากำลังสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ เข้าถึงข้อมูล ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2568)

2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. 2568

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง และข้อบังคับที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การบริหารพัสดุ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดหาพัสดุ 2) ด้านการควบคุมพัสดุ 3) ด้านการบำรุงรักษาพัสดุ 4) ด้านการจำหน่ายพัสดุ ตัวแปรตาม คือ หลักการบริหารพัสดุ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความคุ้มค่า 2) ด้านความโปร่งใส 3) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4) ด้านการตรวจสอบได้

25 สิงหาคม 2568

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จำนวน 246 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ปฏิบัติการในสังกัด โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวนทั้งสิ้น 246 ตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ด้วยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ตาราง 1 สรุปภาพรวมค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน พบรายละเอียดดังนี้

อันดับ	การบริหารงานพัสดุ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน	
			มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1	ด้านการควบคุมพัสดุ	4.25	0.77	มากที่สุด
2	ด้านการจัดหาพัสดุ	4.21	0.77	มากที่สุด
3	ด้านการจำหน่ายพัสดุ	4.17	0.78	มาก
4	ด้านการบำรุงรักษา	3.98	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.15	0.78	มาก

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.78)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่มีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก คือ ด้านการควบคุมพัสดุ

25 สิงหาคม 2568

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ ด้านการจัดหาพัสดุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.77) ด้านการจำหน่ายพัสดุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.78) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบำรุงรักษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

ตาราง 2 สรุปภาพรวมค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน พบรายละเอียดดังนี้

อันดับ	ประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1	ด้านความโปร่งใส	4.34	0.76	มากที่สุด
2	ด้านการตรวจสอบได้	4.29	0.76	มากที่สุด
3	ด้านความคุ้มค่า	4.19	0.78	มาก
4	ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.18	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.25	0.77	มากที่สุด

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.77)

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนา การเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก คือ ด้านความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.76) ด้านความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.78) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

25 สิงหาคม 2568

ตาราง 3 การวิเคราะห์การบริหารงานงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ Multiple Regression Analysis (Enter) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตัวแปรพยากรณ์	b	Std. Error	Beta	t	P - value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	0.256	0.087		2.938	0.004		
ด้านการจัดหาพัสดุ	0.149	0.040	0.205	3.673*	0.000	0.226	4.423
ด้านการควบคุมพัสดุ	0.233	0.039	0.323	6.015*	0.000	0.245	4.083
ด้านการบำรุงรักษา	0.129	0.039	0.186	3.294*	0.001	0.221	4.526
ด้านการจำหน่ายพัสดุ	0.188	0.041	0.264	4.619*	0.000	0.216	4.638

R = 0.911, R² = 0.830, Adj. R² = 0.827, F = 293.375

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การบริหารงานพัสดุทุกด้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก คือ ด้านการควบคุมพัสดุ รองลงมา คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบำรุงรักษา ตามลำดับ

ผลการศึกษา กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก คือ ด้านความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบได้ ด้านความคุ้มค่า และอันดับสุดท้าย คือ ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามลำดับ

25 สิงหาคม 2568

ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานพัสดุทุกด้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050

อภิปรายผล

การบริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ได้แบ่งการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

จากผลการศึกษาระดับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นลำดับแรก คือ ด้านการควบคุมพัสดุ รองลงมา คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบำรุงรักษา ตามลำดับ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 4 “การบริหารพัสดุ” หมายความว่า การเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วิษณุกรณ์ โคตรมี (2564) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เตชธรรม ชรากาหมุด (2566) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารด้านพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก คือ ด้านความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบได้ ด้านความคุ้มค่า และอันดับสุดท้าย คือ ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 8 การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้ 1) คุ้มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน 2) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอมิหลีกฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน 3) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร

25 สิงหาคม 2568

พัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสมโดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ 4) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบ

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ปวีศา แสงคำ ธกานต์ ชาติวงศ์ และกรไชย พรลภัสสร (2564) ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของการกำกับดูแลที่ดีด้านพัสดุ และการควบคุมภายในด้านพัสดุที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการบริหารงานพัสดุส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วิษณุกรณ์ โคตรมี (2564) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 เตชธรรม ชราภาพ (2566) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารด้านพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารด้านพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 และ ปวีศา แสงคำ ธกานต์ ชาติวงศ์ และกรไชย พรลภัสสร (2564) ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของการกำกับดูแลที่ดีด้านพัสดุและการควบคุมภายในด้านพัสดุที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผลกระทบของการกำกับดูแลที่ดีด้านพัสดุ และการควบคุมภายในด้านพัสดุที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่าการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 4 “การบริหารพัสดุ” หมายความว่า การเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 8 การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้ 1) คุ่มค่า 2) โปร่งใส 3) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4) ตรวจสอบได้

25 สิงหาคม 2568

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการบริหารพัสดุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเรษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ครังนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

การบริหารพัสดุ ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเรษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการควบคุมพัสดุ และด้านการจัดหาพัสดุ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้ดี ผลงานมีคุณภาพตามมาตรฐาน บรรลุวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานวางไว้ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรถอดองค์ความรู้ และรวบรวม เพื่อจัดทำองค์ความรู้ หรือ แนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารพัสดุ ในรูปแบบที่ได้มาตรฐานและเป็นแนวทางเดียวกัน ในขณะที่ ด้านการจำหน่ายพัสดุ และด้านการบำรุงรักษา มีความเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นระดับความคิดเห็นรองลงมา แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ มีประสบการณ์ในการทำงานยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากเจ้าหน้าที่พัสดุ หลาย ๆ หน่วยงาน ยังไม่มีประสบการณ์ หรือ มีประสบการณ์น้อยในการจำหน่ายพัสดุ หน่วยงานควรจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงาน พร้อมตัวอย่าง และจัดฝึกอบรม และเน้นย้ำการปฏิบัติงานด้านการจำหน่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบัน ตามปีงบประมาณ และด้านการบำรุงรักษา หน่วยงานภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการซ่อมบำรุงพัสดุ ครุภัณฑ์ของหน่วยงาน

ด้านประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเรษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ มีระดับความเห็นมากที่สุด คือ ด้านความโปร่งใส และด้านการตรวจสอบได้ ด้านความคุ้มค่า และด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่งผลให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุนั้น ก่อให้เกิดความคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรถอดองค์ความรู้ และรวบรวม เพื่อจัดทำองค์ความรู้ หรือ แนวทางการดำเนินงานด้านพัสดุ รูปแบบที่ได้มาตรฐานและเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ก่อความคุ้มค่า ส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครัั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการบริหารพัสดุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเรษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะทำการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เนื่องจาก ยังมีอีกหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ อีกทั้งจะทราบถึงปัญหาเชิงลึกของแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ

25 สิงหาคม 2568

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2560). **ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560**. ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <http://www.gprocurement.go.th>
- กระทรวงการคลัง. (2560). **พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560**. ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <http://www.gprocurement.go.th>
- กรมวิชาการเกษตร. (2563). **การเพิ่มประสิทธิภาพงานบริหารการพัสดุและทรัพย์สิน**. ค้นมาเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.doa.go.th/share/attachment.php?aid=2945>.
- เฉลิมชัย อุทการ (2562). **ปัจจัยของการบริหารงานพัสดุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของนักวิชาการพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 12, ฉบับที่ 1, มกราคม – มีนาคม 2563.
- เดชธรรม ชราภาหุมต (2566) **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารด้านพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร**. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ปวีศา แสงคำ ธกานต์ ชาติวงศ์ และกรไชย พรลภัสสรขร (2564). **ผลกระทบของกำกับดูแลที่ดีด้านพัสดุและการควบคุมภายในด้านพัสดุที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย**. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ปีที่ 3, ฉบับที่ 4, กรกฎาคม – สิงหาคม 2564.
- วิชญกรณ์ โคตรมี (2564). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดบึงกาฬ**. ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่. (2568). **กรอบอัตรากำลัง**. ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2568, จาก www.ndoae.doe.go.th/.